



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce: **K. P.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 3. 2013, č.j. 7445/13-5000-14101-709857 a č.j. 7442/13-5000-14101-709857,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označených rozhodnutí žalovaného, kterými žalovaný změnil rozhodnutí – platební výměry Finančního úřadu ve Veselí nad Moravou (dále jen „správce daně“) ze dne 28. 5. 2012, č.j.

54713/12/311921701860 a č.j. 54691/12/311921701860 co do výše stanovených úroků z prodlení a údajů o bankovním spojení. Těmito rozhodnutími správce daně byl žalobce vyrozuměn o předepsání úroku z prodlení ve výši 11.303 Kč (platební výměr č.j. 54713/12/311921701860) a 69.253 Kč (platební výměr č.j. 54691/12/311921701860).

Žalobci bylo rozhodnutím správce daně ze dne 17. 8. 2010, č.j. 43779/10/311921703419 (opraveno rozhodnutím ze dne 10. 9. 2010, č.j. 45656/10/311921703419) povoleno zaplatit daň z příjmu fyzických osob podávajících přiznání za rok 2009 v částce 1.966.965 Kč (splatné dne 30. 6. 2010) v pravidelných měsíčních splátkách ve výši 83.000 Kč až do 11. 7. 2012. Toto povolení bylo vázáno i na dodržení podmínky, že všechny ostatní splatné daňové povinnosti na této dani budou hrazeny v plné výši ve lhůtách splatnosti.

Žalobce podáním ze dne 3. 8. 2010 požádal o stanovení záloh za rok 2010 jinak. Správce daně pak této žádosti vyhověl a žalobci rozhodnutím o stanovení výše záloh ze dne 18. 8. 2010, č.j. 43902/10/311921703419 snížil zálohy v době od 1. 7. do 31. 12. zdaňovacího období roku 2010 z částky 563.700 Kč na částku 80.000 Kč. Uvedené snížení se ovšem nevztahovalo na období 1. 1. 2011 – 31. 3. 2011, což znamenalo, že žalobce byl ke dni splatnosti této zálohy (dne 15. 3. 2011) povinen uhradit celou částku 563.700 Kč. Jelikož tak neučinil, rozhodl správce daně dne 29. 4. 2011 tak, že výše uvedené rozhodnutí o povolení splátek pozbývá dnem 15. 3. 2011 účinnosti. Žalobce podáním ze dne 2. 6. 2011 požádal o snížení záloh. Správce daně mu rozhodnutím ze dne 21. 6. 2011, č.j. 60568/11/311921703419, vyhověl a zálohu v době od 1. 1. 2011 – 31. 3. 2011 stanovil zpětně na částku 48.200 Kč.

Správce daně následně výše specifikovanými platebními výměry vyrozuměl žalobce o předepsání úroku z prodlení na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 1. 1. 2011 – 31. 12. 2011 (platební výměr č.j. 54713/12/311921701860) a za zdaňovací období 1. 1. 2009 – 31. 12. 2009 (platební výměr č.j. 54691/12/311921701860). Žalobce se proti těmto platebním výměrům odvolal. Žalovaný pak uvedená rozhodnutí změnil z důvodu programové chyby v systému ADIS, v důsledku níž došlo k chybnému párování předpisů a plateb, a tudíž došlo i k chybnému výpočtu úroku z prodlení. Žalovaný proto předepsaný úrok z prodlení v napadených rozhodnutích zvýšil, a to z částky 11.303 Kč na částku 18.273 Kč a z částky 69.253 Kč na částku 88.174 Kč. Z důvodu změny organizační struktury orgánů finanční správy pak žalovaný změnil i údaje týkající se bankovního spojení.

II. Obsah žaloby

Se závěry žalovaného se žalobce neztotožnil a podal ke zdejšímu soudu žalobu, ve které brojil proti oběma napadeným rozhodnutím. V úvodu upozornil na důležité okolnosti případu včetně povahy institutu zálohy na daň a následně stručně shrnul vývoj věci.

Za spornou skutečnost v předcházejících řízeních označil povinnost zaplatit zálohu ve výši 563.000 Kč ke dni 15. 3. 2011. Dne 3. 8. 2010 požádal o stanovení záloh za rok 2010 jinak. Správce daně této žádosti vyhověl a žalobci rozhodnutím o stanovení výše záloh ze dne 18. 8. 2010, č.j. 43902/10/311921703419 snížil zálohy v době od 1. 7. do 31. 12. zdaňovacího období roku 2010 z částky 563.700 Kč na částku 80.000 Kč. Jelikož podání má být

posuzováno dle svého obsahu a jelikož správce daně žalobce nevyzval k jeho doplnění nebo vysvětlení, měl žalobce za to, že byly stanoveny pouze dvě zálohy na celé zálohové období v úhrnné výši 160.000 Kč. I přesto odeslal dne 11. 3. 2011 zálohu ve výši 80.000 Kč, jako úhradu zálohy splatné ke dni 15. 3. 2011. Žalobce namítal, že jej však správce daně nijak neupozornil, že stanovené zálohy splatné dne 15. 3. 2011 a 15. 6. 2011 ponechal beze změny. Žalobce rovněž popsal, že jeho žádosti o posečkání úhrady daně byly zamítány s odkazem na neexistenci nedoplatku. Žádosti o snížení všech záloh FÚ0072011 bylo vyhověno a ty byly stanoveny nad rámec vlastních pravomocí dle § 174 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „daňový řád“), tedy nezákonně nižší.

Žalobce rovněž namítal nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí, a to z toho důvodu, že zvýšení původních částek úroků z prodlení bylo učiněno toliko na základě nejasné a nikdy nedeklarované programové chyby v systému ADIS. Srovnáním prvostupňových a napadených rozhodnutí nelze dospět k jednoznačnému závěru, jakým způsobem se zmiňovaná chyba mající za následek zvýšení úroku projevovala při matematických výpočtech úroků. Z tohoto srovnání vyplyne pouze fakt, že původní a změněná rozhodnutí se liší zaúčtovanými částkami. Nadto žádné nové skutečnosti v odvolacím řízení najevo nevyšly, neboť ty byly známy již po vydání platebních výměrů. Přesto správce daně nepostupoval v souladu s § 104 daňového řádu (oprava chyb v psaní a počtech) a zvolil pro žalobce postup méně příznivý, jelikož proti rozhodnutí žalovaného pak již není možné podle § 116 daňového řádu podat odvolání. Proti údajné chybě systému hovořil i fakt, že částka 80.000 Kč uhrazená dne 11. 3. 2011 byla správcem daně odepsána ze splátkové daňové povinnosti, nikoli jako platba zálohy splatné 15. 3. 2011. Podle žalobce nelze připustit, aby informace o chybách mající za následek uložení povinnosti občanům zůstaly tajné. Správnímu orgánu by byla dána do rukou mocná zbraň v podobě neomezené a nekontrolovatelné moci podřadit veškeré nejasnosti, nesprávnosti a nezákonnosti pod výraz „vyskytující se programová chyba“.

Za záhadnou označil žalobce skutečnost neexistence úroku z prodlení v případě údajně nezaplacené zálohy ve výši 563.000 Kč, neboť předepsání takového úroku vztahujícího se k předmětné záloze nebylo žalobci známo ani mu nebylo deklarováno. Související záhadou je dle žalobce skutečnost, že „Rozhodnutí 54706/12“, ve kterém byl deklarován úrok ze zálohy 40.100 Kč splatné 15. 6. 2010 a z „DPFO“ za rok 2010 ve výši 192.432 Kč splatné 31. 3. 2013, bylo zrušeno. Správce daně přitom nedeklaroval úroky z této částky, které by zrušením splátkování musely nutně v důsledku přeražení této daňové povinnosti vzniknout.

Žalobce namítal i překročení lhůty pro vyřízení odvolání stanovené Pokynem MF č.j. MF-96484/2012/904 ze dne 1. 1. 2013. Stanovená lhůta 6 měsíců byla překročena téměř o polovinu stanovené doby, přičemž interní normativní instrukce nadřízeného orgánu jsou pro správce daně závazné a tento je povinen se jimi řídit.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný stručně shrnul dosavadní procesní vývoj a pro bližší rekapitulaci řízení odkázal na rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 15. 4. 2013, č.j. 2486/13/7001-41000-702909. Následně se vyjádřil i k obsahu žaloby.

Ve vztahu k namítané nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí upozornil na tvrzení žalobce, že ze srovnání původních (platebních výměrů č.j. 54713/12/311921701860 a č.j. 54691/12/311921701860) a napadených rozhodnutí vyplývá pouze fakt, že původní a změněná rozhodnutí se liší zaúčtovanými částkami. Již z uvedeného je zřejmé, že napadená rozhodnutí jsou přezkoumatelná. Žalobce z nich totiž zjistil skutečnost, že rozhodnutí se lišila právě zaúčtovanými částkami. Žalovaný nesouhlasil ani s námitkou, že v projednávané věci bylo možné podřadit nesprávnost spočívající v nesprávné výši úroků pod zřejmou chybu v psaní a počtech či jinou zřejmou nesprávnost ve smyslu § 104 daňového řádu. Nejednalo se o chybu v psaní či výpočtu, neboť i údaje pro zadání výpočtu (výše částek nedoplatku) byly nesprávné. Taková nesprávnost musí být odstraněna změnou rozhodnutí. Postup správce daně byl zcela v pořádku.

V dalším žalovaný odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a krajskému soudu navrhl, aby podanou žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a násl. s.ř.s., v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (ex offio), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného správního orgánu, přičemž dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Pokud není dále uvedeno jinak, vztahují se závěry krajského soudu na obě napadená rozhodnutí žalovaného bez rozdílu.

V první řadě se krajský soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal (z úřední povinnosti). Je-li správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí nelze věcně přezkoumat. Žalobce namítal, že napadená rozhodnutí byla učiněna na základě nejasné a nespecifikované programové chyby v systému ADIS. Srovnáním prvostupňových a napadených rozhodnutí nelze podle žalobce dospět k jednoznačnému závěru, jakým způsobem se zmiňovaná chyba mající za následek zvýšení úroku projevovala při matematických výpočtech úroků. Z tohoto srovnání vyplývá pouze fakt, že původní a změněná rozhodnutí se liší zaúčtovanými částkami.

Soud k tomu uvádí následující. Předmětná chyba byla popsána tak, že došlo k chybnému párování předpisů a plateb, a tudíž došlo i k chybnému výpočtu úroku z prodlení. Součástí napadených rozhodnutí je i výpočet úroku z prodlení ve správní výši. Z tohoto výpočtu lze bez větších potíží zjistit, že oproti rozhodnutí prvostupňovému byl úrok z prodlení počítán i z dalších částek. V případě rozhodnutí č.j. 7445/13-5000-14101-709857 byl úrok počítán z částek 9.299 Kč a 38.901 Kč (dohromady tedy 48.200 Kč) splatných ke dni 15. 3. 2011 a v rozhodnutí č.j. 7442/13-5000-14101-709857 pak z částky 72.786 Kč splatné ke dni 12. 3. 2010. Z tohoto výpočtu je taky zcela zřejmé, jak se uvedená chyba projevila při matematických výpočtech úroků z prodlení.

Žalovaný uvedl, že došlo k programové chybě, v čem tato chyba spočívala a uvedl také správný výpočet úroků z prodlení. Žalobci nic nebránilo výpočet věcně zpochybnit, to však neučinil. Bylo by zcela nadbytečné, aby žalovaný popisoval technické okolnosti předmětné programové chyby. Povinnost zaplatit úrok z prodlení navíc vznikla žalobci ze zákona (§ 252 odst. 2 daňového řádu). Platebním výměrem byl žalobce toliko vyrozuměn o výši úroku z prodlení (srov. § 252 odst. 6 daňového řádu). Opravou tohoto rozhodnutí nedošlo ke stanovení nové povinnosti.

Zcela nedůvodná je rovněž námitka, že správce daně měl postupovat podle § 104 daňového řádu, neboť zmíněná chyba představovala zřejmou chybu v počtech.

O chybu tohoto druhu se však vůbec nejednalo a postup dle § 104 daňového řádu možný nebyl. Chyby v počtech mohou spočívat jednak v nesprávných početních úkonech (např. špatný součet, násobení či dělení jinak správných čísel), případně v kombinaci s chybami v psaní v podobě překlepu či výpadku číselných údajů (srov. komentář k § 104 daňového řádu in *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 3 sv. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). V nyní projednávané věci však správce daně uvedl výši úroku z prodlení přesně podle údajů v systému, vycházel tak z údajů, které považoval za správné. Rovněž v systému nedošlo k početní chybě, ale k chybě v párování předpisů a plateb. Proto nelze hovořit o chybě výpočtu.

K námitce žalobce, že jej správce daně nijak neupozornil, že stanovené zálohy splatné dne 15. 3. 2011 a 15. 6. 2011 ponechal beze změny, krajský soud uvádí, že žalobce podáním ze dne 3. 8. 2010 požádal o snížení záloh na daň z příjmů fyzických osob na rok 2010. Správce daně této žádosti vyhověl a žalobci snížil zálohy v době od 1. 7. do 31. 12. zdaňovacího období roku 2010, což je v rozhodnutí o stanovení výše záloh ze dne 18. 8. 2010, č.j. 43902/10/311921703419 výslovně uvedeno. Těžko lze správci daně vyčítat, že žalobce neinformoval o tom, že nesnížil i zálohy na rok 2011, když o snížení těchto záloh žalobce v uvedeném podání vůbec nepožádal. Krajskému soudu není rovněž zřejmé, z jakého důvodu by měl správce daně žalobce vyzvat k doplnění či vysvětlení jeho žádosti, za situace, kdy o jejím obsahu nebyly žádné pochybnosti. Přesně v intencích jejího obsahu správce daně žádost také posuzoval. Z uvedeného vyplývá, že ke dni 15. 3. 2011 byl žalobce povinen uhradit zálohu ve výši 563.000 Kč. O snížení této zálohy požádal až podáním ze dne 2. 6. 2011 a předmětná záloha byla rozhodnutím správce daně ze dne 21. 6. 2013 také snížena. Uvedená námitka je nedůvodná.

Za záhadnou označil žalobce skutečnost neexistence úroku z prodlení v případě údajně nezaplacené zálohy ve výši 563.000 Kč, neboť předepsání takového úroku vztahujícího se k předmětné záloze nebylo žalobci známo ani mu nebylo deklarováno. Soud na této skutečnosti nespátříje nic zavadného a připomíná výše uvedené zpětné snížení zálohy za období 1. 1. 2011 až 31. 3. 2011 na částku 48.200 Kč rozhodnutím správce daně ze dne 21. 6. 2011, č.j. 60568/11/311921703419. Podle napadeného rozhodnutí byly úroky z částky splatné ke dni 15. 3. 2011 počítány z částky 9.299 Kč a 38.901 Kč (dohromady tedy 48.200 Kč) a nikoli z částky 563.700 Kč. Ke dni 15. 3. 2011, stejně jako ke dni rozhodování o pozbytí účinnosti povolení splátek daně z příjmů fyzických osob za rok 2009, však žalobce bezpochyby byl povinen zaplatit zálohu ve výši 563.700 a skutečnost, že z této částky

nakonec úroky předepsány nebyly, na tom nemůže ničeho změnit. Žalobce nerozumí, proč bylo zrušeno „Rozhodnutí 54706/12“. V této části je žaloba zcela nejasná, resp. krajskému soudu není zřejmé, jakým způsobem by zrušení tohoto rozhodnutí (žalobce měl patrně na mysli rozhodnutí správce daně ze dne 28. 5. 2012, č.j. 54706/12/311921701860) mělo vliv na zákonnost napadených rozhodnutí. Nehledě na to, že skutečnost, že správce daně žalobci podle jeho tvrzení úrok ze související částky nedeklaroval, ještě neznamená, že tento úrok nevznikl.

Pokud jde o námitku překročení lhůty pro vyřízení odvolání, pak krajský soud uvádí následující. Interní normativní instrukce (označovány také jako interní normativní akty, vnitřní instrukce atd.) jsou „*akty abstraktní povahy, které regulují poměry uvnitř jedné nebo více organizačních jednotek, mezi nimiž právně existuje vztah nadřízenosti a podřízenosti (...) obsahem vnitřních předpisů jsou hlavně závazné pracovní postupy, informační toky, konkrétní instrukce podřízeným pracovníkům nebo úřadům a zařízením, spisový řád, jednací řád, jakož i vnitřní kontrolní mechanismy.*“ (Hendrych, D. Správní věda. Teorie veřejné správy. Praha: ASPI, a. s., 2007, 2. vydání, str. 75). Pokud si organizační složka vnitřní instrukcí stanoví lhůty pro projednávání určitých věcí, jsou pracovníci této organizační složky a složek jí podřízených nepochybně povinni se touto instrukcí řídit. Soudy ve správním soudnictví však přezkoumávají rozhodnutí správních orgánů z hlediska jejich souladu se zákonem. Porušení předmětné vnitřní instrukce spočívající v překročení stanovené lhůty samo o sobě (bez souvislosti s konkrétním porušením zákona) nemůže vést ke zrušení rozhodnutí. Žalobce však žádné porušení zákona v této souvislosti nenamítal.

V. Závěr a náklady řízení

S ohledem na shora uvedené hodnocení žalobních bodů soud rozhodl podle § 78 odst. 7 s.ř.s. tak, že podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěšný nebyl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní agendy nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 23. 7. 2015

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu